

Zienswijzennota besluit goedkeuring en ontheffing verlening Faunabeheerplan Ganzen 2014-2019

Inleiding

Op 10 juni 2014 hebben wij het besluit genomen om het Faunabeheerplan Ganzen 2014-2019 van de Faunabeheereenheid Gelderland in ontwerp goed te keuren. Ook de daarin door de Faunabeheereenheid aangevraagde ontheffing is door ons in ontwerp verleend. Het ontwerpbesluit heeft van 17 juni 2014 tot 29 juli 2014 ter inzage gelegen. Er zijn vijf zienswijzen ingediend. In deze zienswijzennota geven wij onze reactie op de ingediende zienswijzen.

Zienswijzen

De zienswijzen zijn ingediend door M. Grobben, M. Fels, De Faunabescherming, Dierenbescherming en Vogelwerkgroep Zutphen e.o. Hieronder worden de zienswijzen achtereenvolgens kort samengevat en puntsgewijs behandeld.

I M. Grobben

- 1 U baseert zich op een relatief oud rapport van Altenburg en Wymenga uit 2008, dat ook niet terug te vinden is op hun website.

Onze besluitvorming op grond van Flora- en faunawet is niet gebaseerd op genoemd rapport. Het rapport wordt genoemd in de bijlagen van het faunabeheerplan in een overzicht inzake de vergunningplicht op grond van de Natuurbeschermingswet van diverse activiteiten (bijlage 9). Hierbij wordt vermeld dat de conclusies over de effecten van beheer en schadebestrijding zijn gebaseerd op genoemd rapport van Altenburg en Wymenga. Dit alles staat los van onze besluitvorming op grond van de Flora- en faunawet.

- 2 Het is niet logisch om jacht toe te staan op graslanden met uitgestelde maaidatum op grond van subsidie. De graslanden worden met subsidie later gemaaid om het broedsel van weidevogels een kans te geven om goed op te groeien.

Het besluit tot ontheffing verlening maakt beheer en bestrijding van schade mogelijk conform de Flora- en faunawet. Dit betekent dat eigenaren of grondgebruikers onder voorwaarden van deze ontheffing gebruik kunnen maken om schade door ganzen te bestrijden. Zo zijn in de voorwaarden van de ontheffing bijvoorbeeld foerageergebieden grotendeels uitgezonderd voor beheer en bestrijding van schade. Daarnaast reguleert de Natuurbeschermingswet de mogelijkheid tot verstoring binnen vogelrichtlijngebieden. Naar verwachting liggen genoemde graslanden met uitgestelde maaidatum veelal in dergelijke gebieden. Bovendien verwachten wij niet dat op graslanden met uitgestelde maaidatum snel sprake is van dusdanige schade dat gebruik van de ontheffing noodzakelijk is. Daarbuiten is het de verantwoordelijkheid van een eigenaar of grondgebruiker zelf, om na te gaan of gebruik van de ontheffing op grond van de Flora- en faunawet geen tegenstrijdigheid oplevert met andere regelgeving (zoals bijvoorbeeld met een verleende subsidie). Verontrusten van weidevogels, zijnde beschermde inheemse diersoorten, is en blijft op grond van de Flora- en faunawet verboden. Op basis van het voorgaande concluderen wij dat de vermeende tegenstrijdigheid van dusdanig beperkte omvang is dat aanpassing van de ontheffing (waarbij een uitzondering wordt gemaakt voor dergelijke specifieke graslanden) op dit punt niet noodzakelijk wordt geacht.

- 3 Koppelvormende ganzen mogen voor het broedseizoen afgeschoten worden, dat wil zeggen tot 1 april. Vanwege de klimaatveranderingen beginnen vogels en dus ook ganzen steeds vroeger met broeden, daarom is hiervoor een periode tot 1 maart meer aan te raden.

Het doden van koppelvormende ganzen is een zeer effectieve manier om de populatie overzomerende ganzen te reduceren. Koppelvormende ganzen zijn ook goed te onderscheiden van trekkende en/of broedende ganzen. Daarom is het in de ontheffing mogelijk gemaakt om specifiek deze 'koppelvormers' te kunnen doden vóór de periode dat de standregulatie mag plaatsvinden. De daarin genoemde 'einddatum' van 1 april is wat dat betreft gerelateerd aan de start van de standregulatie (afgestemd op de trek van de ganzen) en niet aan de start van het broedseizoen als zodanig. Een periode tot 1 maart, zoals voorgesteld, is in dat verband dus niet logisch. Bovendien is een broedseizoen nooit een exact gegeven in de tijd en ieder jaar afhankelijk van de weersomstandigheden op dat moment. Hetzelfde geldt voor de trek van de ganzen. Rekening houdend met gemiddelden zijn de in het besluit opgenomen perioden rondom beheer en bestrijding van schade door zomer- en winterganzen als een bewuste keuze tot stand gekomen, met name vanwege het onderscheid tussen zomer- en winterganzen.

- 4 Het is niet duidelijk of voldoende gekeken is naar andere verstoringsmethoden ter bescherming van gewassen dan gebruik van het geweer.

Maatregelen om ganzen actief te verjagen op schadepercelen zijn al jaren mogelijk op grond van de provinciale vrijstelling (verordening schadebestrijding diersoorten in Gelderland). In de ontheffing(en) is de inzet van preventieve maatregelen als verplichting opgenomen om schade te kunnen bestrijden door middel van verjaagacties ondersteund met afschot. Bij schadebestrijding worden aldus ruimschoots andere verstoringsmethoden toegepast. Om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming (voor geleden schade) van het Faunafonds moeten minimaal twee preventieve maatregelen worden getroffen, waarvan één akoestisch en één visueel. Met betrekking tot ganzen is dan ook voldoende informatie beschikbaar over dergelijke andere verstoringsmethoden en de werking daarvan. Maar ondanks de inzet van preventieve maatregelen doet zich belangrijke schade voor, zoals in het faunabeheerplan is aangetoond. In het faunabeheerplan en gezien het advies van het Faunafonds is daarmee aannemelijk gemaakt dat er geen andere oplossing is om belangrijke schade te voorkomen dan het uitvoeren van standregulatie tot een aanvaardbaar niveau van ganzen is bereikt.

II M. Fels

- 1 Aan het faunabeheerplan is onvoldoende ruchtbaarheid gegeven.

De voorbereiding van onze besluitvorming heeft plaatsgevonden conform de huidige wet- en regelgeving. Het faunabeheerplan zelf is opgesteld en ingediend door Faunabeheereenheid Gelderland. Conform de Flora- en faunawet, artikel 30, heeft een faunabeheerplan onze goedkeuring en wordt deze door ons ter inzage gelegd op het provinciehuis. Daarnaast hebben wij in onze beleidsregels faunabeheer en schadebestrijding Gelderland bepaald dat besluiten tot goedkeuring van een faunabeheerplan, en ontheffingen op basis daarvan, worden voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure op grond van de Algemene wet bestuursrecht (afdeling 3.4). Dit betekent dat wij er voor hebben gekozen om, alvorens een besluit te nemen, eerst een ontwerp van het te nemen besluit ter inzage te leggen.

Voorafgaande aan de terinzagelegging hebben wij hiervan kennis gegeven op onze website, conform onze verordening elektronische bekendmaking Gelderland. Hiermee zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze op de besluitvorming naar voren te brengen. Ten slotte heeft ook nog buiten deze formele besluitvormingsprocedure om actief informatieverstrekking plaatsgevonden richting provinciale staten en derden (waaronder de provinciale klankbordgroep faunabeleid).

- 2 Het maken van provinciaal beleid is zinloos. Als andere provincies kiezen voor andere oplossingen wordt de effectiviteit bij voorbaat ondermijnd. Door geen ontheffing te verlenen moet een landelijke aanpak worden afgedwongen.

Wij zijn een groot voorstander van een landelijke aanpak die door alle betrokken belangenorganisaties wordt ondersteund. Ondanks langdurige onderhandelingen is helaas gebleken dat op landelijk niveau geen akkoord kan worden bereikt op alle details. Niettemin staan wij nog steeds achter de hoofdlijnen zoals in het 'voormalige' Ganzenakkoord landelijk afgesproken, inhoudende het terugbrengen van de aantallen zomerganzen en bieden van meer rust aan de winterganzen. Dat de diverse belangenorganisaties geen akkoord hebben kunnen bereiken over een landelijke aanpak, betekent echter niet zonder meer dat beheer en bestrijding van schade niet op provinciaal niveau mogelijk is en effectief kan zijn. In de Flora- en faunawet wordt beheer en bestrijding van schade juist op kleinschaliger niveau mogelijk gemaakt en dat uitgangspunt kan niet worden beperkt. Wij merken in dit verband op dat de onderliggende besluitvorming niet de vaststelling van nieuw provinciaal beleid betreft. Namens de private partijen die verantwoordelijk zijn voor het faunabeheer heeft de faunabeheereenheid een faunabeheerplan opgesteld en ingediend. Als bevoegd gezag op grond van de Flora- en faunawet dienen wij dit plan te beoordelen aan de wettelijke doelstelling(en) gericht op soortbescherming. In onze besluitvorming hebben wij geconcludeerd dat het plan voldoet aan de wettelijke doelstelling(en). Bovendien merken wij op dat ook in andere provincies wel degelijk beheer en bestrijding van schade door ganzen plaatsvindt. Dat dit niet overal (tot in details) op exact dezelfde wijze geschiedt, betekent niet dat de effectiviteit bij voorbaat is ondermijnd.

- 3 Het advies dat wordt opgevolgd is niet objectief, maar eenzijdig geschreven door belanghebbenden, met name boeren en jagers, die onwaarheden opschrijven in het nadeel van de gans en onwelgevallige informatie consequent hebben weggelaten. Dierenbeschermingsorganisaties zijn niet geraadpleegd.

Inzake de waardering van het faunabeheerplan gaan wij ervan uit dat een faunabeheereenheid door haar rechtsvorm en gevarieerde samenstelling waarborgt dat het faunabeheerplan een zekere objectiviteit en expertise inzake lokale fauna- en schadesituaties en relevante belangen in dat verband weerspiegelt. Bovendien is sprake van een positief advies van het Faunafonds dat, het geheel overziend, stelt dat het onderhavige Faunabeheerplan Ganzen een degelijk stuk is. Dit in aanmerking nemend gaan wij in beginsel uit van de juistheid van de (faunabeheer)technische conclusies in het onderliggende faunabeheerplan, welke door een erkende faunabeheereenheid is samengesteld en waarover het Faunafonds positief heeft geadviseerd. Doordat de besluitvorming wordt voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zijn dierenbeschermingsorganisaties uitdrukkelijk in de gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen, hetgeen ook is gebeurd. Overigens zijn deze organisaties tevens vertegenwoordigd in de geraadpleegde provinciale klankbordgroep faunabeleid.

- 4 De getallen waarmee gewerkt wordt zijn slechts schattingen en daar zou een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet niet op mogen worden gebaseerd.

Ontheffingen op grond van de Flora- en faunawet (en de evaluaties daarvan) zijn altijd gebaseerd op schattingen, omdat het praktisch nooit mogelijk is om alle dieren precies te tellen. Door de uitvoering van meerdere tellingen over meerdere jaren kunnen schattingen en populatieberekeningen worden gemaakt die een zekere mate van betrouwbaarheid met zich meebrengen. De tellingen van de Faunabeheereenheid vinden overigens plaats op basis van een landelijk telprotocol dat ontwikkeld is door onafhankelijke deskundigen. Daarnaast worden de resultaten jaarlijks gevalideerd door een externe deskundige. Mede gelet op hetgeen hiervoor onder punt 3 opgemerkt, gaan wij er van uit dat de cijfermatige en wetenschappelijke onderbouwingen in voldoende mate betrouwbaar zijn om te kunnen dienen als onderbouwing voor het verlenen van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet.

- 5 Er is geen sprake van belangrijke schade. Het gaat voornamelijk om opbrengstverlies van gras. Andere belangen zoals volksgezondheid, schade aan natuur, luchtveiligheid e.d. zijn niet in het geding. De volksgezondheid, de rust, het milieu en de natuur worden juist wel bedreigd door het afschieten.

Opbrengstverlies van gras is een wettelijk belang op grond waarvan beheer en bestrijding van schade mogelijk is. Op grond van de Flora- en faunawet (artikel 68) kan namelijk ontheffing worden verleend van diverse verbodsbepalingen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen. In de beleidsregels faunabeheer en schadebestrijding Gelderland is bepaald dat voor de invulling van het begrip belangrijke schade wordt aangesloten bij de jurisprudentie en de beleidsregels van het Faunafonds. Dat betekent dat het bestaan van belangrijke schade wordt aangenomen bij schadebedragen vanaf € 250,00 per geval, waarbij een geval bestaat uit een door één diersoort in één jaar aan één of meerdere gewassen van één bedrijf veroorzaakte schade. In het faunabeheerplan is door middel van taxatiegegevens van het Faunafonds over de periode 2008-2013 voldoende aannemelijk gemaakt dat zodanige belangrijke schade aan gewassen optreedt en dreigt op te treden. Derhalve kan worden besloten om ontheffing voor beheer en bestrijding van schade door ganzen te verlenen ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, waaronder gras. Ook ter voorkoming van schade aan flora en fauna, aan wateren of in het belang van de volksgezondheid kan volgens de wet ontheffing worden verleend. In het besluit wordt ten aanzien van deze belangen niet zonder meer ontheffing verleend. In het faunabeheerplan is voldoende aannemelijk gemaakt dat dergelijke schade zich kan voordoen. Nadere onderbouwing en uitwerking in een plan van aanpak is echter noodzakelijk om ter voorkoming daarvan gebruik te mogen maken van de ontheffing. Dit is opgenomen in de voorschriften verbonden aan de ontheffing.

- 6 Er is een alternatief. Het is goed mogelijk de schade op andere wijze dan door middel van afschot te beperken, namelijk door preventieve maatregelen serieus uit te voeren en door maatwerk toe te passen.

Voor onze reactie verwijzen wij op deze plaats naar onze reactie op de zienswijze van M. Grobben onder 1, punt 4.

- 7 Het is niet aangetoond dat de gewenste methode (afschot) zal werken. Ook is niet bekend wat de gevolgen op langere termijn zullen zijn voor natuur, fauna en mens. De belangen van derden (milieu, ganzen die gewond raken, verstoring van andere dieren, psychisch leed bij mensen die van dieren houden, mensen die recreëren, mensen die lawaaioverlast ervaren waaronder mensen met stoornissen e.d.) zijn onterecht buiten beschouwing gebleven.

Veel van de genoemde belangen en gevolgen zijn terecht buiten beschouwing gebleven. Het toetsingskader van de Flora- en faunawet waarop de besluitvorming is gebaseerd is namelijk beperkt tot de wettelijke doelstelling(en) gericht op soortbescherming van dieren. Psychisch en fysiek leed bij mensen spelen daarbij bijvoorbeeld geen rol. Dierenleed is een belang dat wel expliciet in de besluitvorming is meegewogen. De Flora- en faunawet (artikel 68) regelt immers dat bij verlening van een ontheffing niet kan worden afgeweken van het bepaalde dat onnodig lijden van dieren moet worden voorkomen. In het besluit is geconcludeerd dat geen middelen zijn aangevraagd en zullen worden gebruikt die onnodig lijden van dieren veroorzaken. Verder verwijzen wij op deze plaats korthedshalve naar hetgeen hiervoor, naar aanleiding van punt 6, opgemerkt over de werking van de gewenste methode in relatie tot alternatieve maatregelen. Voor wat betreft de gevolgen van de gewenste methode geldt op grond van de Flora- en faunawet dat geen afbreuk mag worden gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende diersoort. In het besluit is expliciet overwogen dat de gunstige staat van instandhouding geen gevaar loopt.

III De Faunabescherming

- 1 Het is volstrekt onmogelijk en daarom zinloos om de populaties ganzen door middel van het doden van ganzen zeer drastisch terug te dringen, laat staan uit te roeien. Zolang er niets verandert aan de omgeving, te weten voedselaanbod, broed- en opvanggebieden, zullen de verliezen binnen korte tijd worden gecompenseerd.

Het uitroeien van ganzen is in onderliggende besluitvorming niet aan de orde; wel het reduceren van de populatie ganzen ter voorkoming van schade. In het besluit is wat dat betreft ook uitdrukkelijk geconcludeerd dat de voorgestelde maatregelen geen afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten ganzen. Wanneer er dan bovendien geen andere bevredigende oplossing bestaat, kan conform de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend ter voorkoming van schade. Ontheffing verlening van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet is dus alleen mogelijk wanneer er geen alternatieven voorhanden zijn. De eventuele alternatieven dienen wel redelijk te zijn. Bij het beoordelen van de redelijkheid spelen allerlei feiten en omstandigheden een rol (zoals de met de maatregel gemoeide kosten of de oppervlakte van het te beschermen gebied). De redelijkheidstoets brengt ook met zich mee dat de inzet van middelen effectief is ter bescherming van het betreffende belang. Dat andere oplossingen niet als bevredigend kunnen worden aangemerkt achten wij in dit kader voldoende aangetoond. Daarbij is meegewogen dat in het verleden toegepaste alternatieve methoden om schade te voorkomen, waaronder preventieve maatregelen zoals verjaging, niet effectief gebleken zijn. Tevens wordt een oorzakelijk verband tussen het aantal ganzen en de veroorzaakte schade aannemelijk geacht. Daarom kan op grond van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend voor populatiereducerende maatregelen ter voorkoming van schade. Wij merken ten slotte op dat alle belangenorganisaties betrokken bij het Ganzenakkoord het eens waren over de uitgangspunten, waaronder het drastisch terugbrengen van de aantallen overzomerende ganzen.

Daartegenover stond het bieden van meer rust voor overwinterende ganzen. Over de uitwerking van deze uitgangspunten in de praktijk kon uiteindelijk helaas landelijk geen overeenstemming worden bereikt. Dit neemt niet weg dat alle partijen het reduceren van de populaties ganzen mogelijk en in dat verband zinvol achtten.

- 2 Er is een alternatief. In plaats van het inzetten op grootschalig doden van ganzen om schade aan gewassen te beperken, zouden de maatregelen zich moeten richten op de schadepercelen. Geadviseerd wordt om ganzen alleen actief te verjagen of te weren op schadegevoelige gewassen en gewassen met een relatief hoge opbrengt. Schade die ondanks de actieve verjaging toch optreedt, zal volledig moeten worden vergoed. Op alle overige percelen moeten de vogels ongestoord kunnen foerageren en eventuele schade worden vergoed.

Voor onze reactie verwijzen wij op de eerste plaats naar onze reactie op de zienswijze van M. Grobben onder I, punt 4. Aanvullend merken wij op dat een ongeclausuleerde vergoeding van schade, zonder enige vorm van schadebestrijding buiten preventieve maatregelen, in redelijkheid niet kan worden gezien als een andere bevredigende oplossing.

- 3 Het vangen en vervolgens doden van ganzen door middel van CO₂ of cervicale dislocatie zou niet moeten worden toegestaan, want deze methoden veroorzaken ernstig leed.

Dierenleed is een belang dat expliciet in de besluitvorming is meegewogen. De Flora- en faunawet (artikel 68) bepaalt immers dat bij verlening van een ontheffing niet kan worden afgeweken van het bepaalde voor het toestaan van middelen die onnodig lijden van dieren veroorzaken. In het besluit is geconcludeerd dat geen middelen zijn aangevraagd en zullen worden gebruikt die onnodig lijden van dieren veroorzaken. Om ganzen te kunnen doden door middel van CO₂ of cervicale dislocatie zullen de ganzen eerst moeten worden gevangen. Vangen en vervolgens doden van ganzen is alleen mogelijk gemaakt bij standregulatie van grauwe ganzen en slechts op grond van een plan van aanpak onder het stellen van nadere voorwaarden conform het advies van het Faunafonds. Een en ander slechts indien toepassing wettelijk is toegestaan en om zo min mogelijk stress bij de te doden dieren te doen ontstaan. Het lijden van dieren wordt hiermee tot een dusdanig minimum beperkt dat geen sprake is van onnodig lijden.

IV Dierenbescherming

- 1 Neem inrichtingsmaatregelen en schadebestrijdingsmaatregelen inclusief opvanggebieden voor zomerganzen en diervriendelijke verjaagmiddelen op in gebiedsplannen.

De inzet van preventieve maatregelen is (in de voorschriften bij de ontheffing) als verplichting opgenomen om schade te kunnen bestrijden door middel van verjaagacties ondersteund met afschot. Daarnaast is voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen andere oplossing is om belangrijke schade te voorkomen dan het uitvoeren van standregulatie tot een aanvaardbaar niveau van ganzen is bereikt. Wat dat betreft heeft nu bij het verlenen van de ontheffing de afweging plaatsgevonden om deze vorm van standregulatie toe te staan als zijnde een in te zetten middel om schade te voorkomen. Dit betekent dat andere middelen in dat verband als niet bevredigend zijn aangemerkt. In dit kader is het niet logisch om ook preventieve maatregelen op te nemen in de gebiedsplannen met betrekking tot de standregulatie.

Er is immers al overwogen dat de enige oplossing om belangrijke schade te voorkomen is gelegen in het verminderen van de aantallen ganzen.

- 2 Zorg voor jaarrond rust in Natura 2000-gebieden.

In Natura 2000-gebieden geldt naast de Flora- en faunawet ook de Natuurbeschermingswet. De Natuurbeschermingswet verbiedt verstoring van aangewezen bepalende soorten en habitats. Diverse Natura 2000-gebieden zijn aangewezen vanwege overwinterende ganzen. Deze ganzen mogen daar dan ook niet worden verstoord. Overzomerende ganzen zijn niet aangewezen als bepalende soorten. Een verbod op de verstoring van overzomerende ganzen in Natura 2000-gebieden is daarom op grond van de Natuurbeschermingswet niet mogelijk. Omdat er ook grote arealen landbouwgrond aanwezig is in Natura 2000-gebied achten wij een grotere beperking in schadebestrijding dan voortvloeit uit de Natuurbeschermingswet niet gewenst. In de praktijk zullen Natura 2000-gebieden wel degelijk als opvanggebieden fungeren, ook voor de overzomerende ganzen, vanwege de beperkingen op grond van de Natuurbeschermingswet. Daarnaast is het belangrijk dat de uitvoering van de standregulatie, nu deze wordt toegestaan en dus noodzakelijk wordt geacht om belangrijke schade te voorkomen, op een goede manier mogelijk is. Daarom is er geen reden om dit in onderhavige besluitvorming op voorhand nader te beperken zoals in de zienswijze wordt voorgesteld.

- 3 Laat standregulatie los en implementeer daarvoor in de plaats de maatregel opvanggebied voor stand- en trekgers, met daarbuiten strikte verjagingsvoorwaarden voor effectievere schadebestrijding. Snel ter plekke zijn op schadeperceel is daarbij essentieel.

Natuurgebieden zullen onvoldoende kunnen fungeren als volwaardige opvanggebieden door bijvoorbeeld voedselgebrek voor de huidige aantallen ganzen. De ganzen zullen daardoor aangetrokken blijven tot de landbouwgronden waarop zij schade aanbrengen. De situatie in Flevoland, waarnaar in de zienswijze wordt verwezen, kan wat dat betreft niet worden vergeleken met de situatie in Gelderland.

- 4 Specifieke opmerkingen faunabeheerplan.

Wij hebben de zienswijze(n) doorgestuurd en daarmee ter kennis gesteld aan de Faunabeheereenheid Gelderland. De specifieke opmerkingen kunnen door de faunabeheereenheid worden meegenomen bij de uitvoering van het faunabeheerplan.

V Vogelwerkgroep Zutphen e.o.

- 1 Er is door Gedeputeerde Staten geen goed totaal beleid geformuleerd. Het formuleren van een ganzenbeleid wat alleen uitgaat van schade en jacht is onjuist, niet evenwichtig en wekt de suggestie van partijdigheid. Bovendien is het beleid niet gebaseerd op het voorkomen van schade, maar gaat uit van schadebestrijding.

In de door ons in ontwerp voorgelegde besluiten op grond van de Flora- en faunawet wordt geen provinciaal beleid vastgesteld. Namens de private partijen die verantwoordelijk zijn voor het faunabeheer heeft de faunabeheereenheid een faunabeheerplan opgesteld en ingediend. Als bevoegd gezag op grond van de Flora- en faunawet dienen wij dit plan te beoordelen aan de wettelijke doelstelling(en) gericht op soortbescherming. Ook is er geen sprake van jacht, maar maakt het besluit tot ontheffing verlening beheer en bestrijding van schade mogelijk conform de Flora- en faunawet.

Eigenaren of grondgebruikers kunnen onder voorwaarden van deze ontheffing gebruik maken om schade door ganzen te bestrijden. Het faunabeheerplan richt zich bovendien uitdrukkelijk op het voorkomen van schade, dat uit zich bijvoorbeeld in de voorgenomen standregulatie. In het faunabeheerplan en gezien het advies van het Faunafonds is voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen andere oplossing is om belangrijke schade te voorkomen dan het uitvoeren van standregulatie tot een aanvaardbaar niveau van ganzen is bereikt.

- 2 Er wordt gesteld dat het landelijk ganzenakkoord uitgangspunt is geweest voor het faunabeheerplan, maar er wordt afgeweken van het oorspronkelijke ganzenakkoord op het punt van de jacht op trekganzen.

Wij zijn een groot voorstander van een landelijke aanpak die door alle betrokken belangenorganisaties wordt ondersteund. Ondanks langdurige onderhandelingen is helaas gebleken dat op landelijk niveau geen akkoord kan worden bereikt op alle details. Niettemin staan wij nog steeds achter de hoofdlijnen zoals in het 'voormalige' Ganzenakkoord landelijk afgesproken, inhoudende het terugbrengen van de aantallen zomerganzen en bieden van meer rust aan de winterganzen. Wij hebben daarom aangegeven zo dicht mogelijk bij genoemd akkoord te willen blijven. Dit akkoord is echter uiteindelijk niet van de grond gekomen doordat geen overeenstemming kon worden bereikt over de exacte praktische uitvoering van het uitgangspunt om meer rust te bieden aan overwinterende ganzen. Dat was ook binnen Gelderland het geval. Binnen het ganzenafstemmingskader (GAK) Gelderland is daarom opnieuw nagedacht over de praktische uitwerking van de maatregelen ten aanzien van overwinterende ganzen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot enkele afwijkingen van het Ganzenakkoord. Dat betekent echter niet dat het Ganzenakkoord geen uitgangspunt is geweest voor het onderliggende faunabeheerplan. In dit plan is sprake van een beperkte en gerichte vorm van bestrijding van schade door overwinterende ganzen. In de ontheffing zijn voorschriften opgenomen om deze vorm van schadebestrijding en dus een zekere mate van winterrust te garanderen. Daarnaast zijn in de voorschriften bepalingen opgenomen om een gunstige staat van instandhouding van alle soorten te garanderen.

- 3 De aantallen te doden ganzen in relatie met de schade zijn discutabel. En wel zodanig dat er geen goed beleid is te formuleren. Het beleid wordt te veel gebaseerd op aannames, adviezen en schattingen. Er wordt onterecht uitgegaan van de getaxeerde schade in plaats van de uitgekeerde schade.

Voor onze reactie verwijzen wij op de eerste plaats naar onze reactie op de zienswijze van M. Fels onder II, punt 4. Aanvullend merken wij op dat de getaxeerde schade juist een goed beeld geeft van de door ganzen aangerichte schade. Ten aanzien van de uitgekeerde schade heeft namelijk een aanvullende weging plaatsgevonden door het Faunafonds.

- 4 Overige feitelijke onjuistheden en ondeugdelijkheden in het faunabeheerplan.

- Verslagen en adviezen van het GAK zijn niet openbaar.
Het GAK Gelderland is een adviesorgaan van de Faunabeheereenheid Gelderland; voor inzage in de adviezen van het GAK verwijzen wij naar de faunabeheereenheid.
- Het faunabeheerplan wordt niet gedragen door natuurorganisaties.
Gelderse natuur beherende organisaties zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de Faunabeheereenheid Gelderland.

- Andere natuurorganisaties zijn in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen (ten aanzien van ons voornemen om het faunabeheerplan van de Faunabeheereenheid Gelderland goed te keuren en de daarbij aangevraagde ontheffing te verlenen).*
- *De aanwijzing van rust-/foerageergebieden is niet opgenomen of besloten. Aanwijzing van foerageergebieden (voor overwinterende ganzen en smienten) heeft al plaatsgevonden in 2005. De foerageergebieden en vogelrichtlijngebieden blijven voor overwinterende ganzen uitgezonderd van schadebestrijding.*
 - *De verlaging van de schadecijfers van het Faunafonds over 2013 zijn niet meegenomen. De schadecijfers van het Faunafonds fluctueren van jaar tot jaar, afhankelijk van bijvoorbeeld weersomstandigheden en groeiomstandigheden hier en elders. Over de afgelopen jaren genomen vertonen de schadecijfers echter een sterk stijgende lijn.*
 - *De winterperiode is verkort in afwijking van het Ganzenakkoord. Het inkorten van de winterperiode en verlengen van de zomerperiode was al onderdeel van het Ganzenakkoord.*
 - *Overjarig gras wordt aangemerkt als schadegevoelig gewas in afwijking van het akkoord. Correct, dit betreft een bewuste afwijking van het voormalige landelijke Ganzenakkoord. Juist op dit punt kon landelijk, en ook binnen Gelderland, geen overeenstemming worden bereikt tussen alle betrokken belangenorganisaties. Dat vormt echter geen reden om de nu aangevraagde ontheffing op grond van de Flora- en fauna niet te kunnen verlenen. Overigens merken wij in dit verband op dat door onderzoek is vastgesteld dat een belangrijk deel van de in de winter in Gelderland verblijvende grauwe ganzen hier het gehele jaar verblijven.*
 - *Vogelbescherming Nederland is volledig buiten de besluitvorming gehouden. Vogelbescherming is wel betrokken geweest bij het Ganzenakkoord en het GAK Gelderland, maar heeft op eigen initiatief besloten daaraan niet langer deel te nemen. Niettemin heeft ook de Vogelbescherming de gelegenheid gehad om een zienswijze in te dienen.*
 - *De Faunabeheereenheid heeft teveel invloed op de besluitvorming. De rol van de faunabeheereenheid als erkend samenwerkingsverband van jachthouders is wettelijk bepaald in de Flora- en faunawet. Overigens merken wij op dat het bestuur van de faunabeheereenheid uit diverse belangenorganisaties is samengesteld.*
 - *Er bestaan grote verschillen met de andere provincies. Door het ontbreken van een landelijk Ganzenakkoord zullen verschillen met andere provincies niet geheel kunnen worden voorkomen. Dit vormt in Gelderland wel de reden om zo dicht mogelijk bij de uitgangspunten van het landelijk akkoord te willen blijven.*
 - *Ganzen worden gedood in de gehele provincie en niet per regio. De ontheffing maakt het bestrijden van schade mogelijk in die gebieden waar zich (de kans op) schade voordoet en standregulatie in die gebieden waar ganzen verblijven en foerageren. Alles bij elkaar genomen komt dat neer op het grootste deel van Gelderland, omdat het grootste deel van Gelderland bestaat uit voor ganzen aantrekkelijk gebied.*
 - *Dat vergassen van ganzen en de cervicale dislocatie zijn toegestaan is onbegrijpelijk. Het gebruik van CO₂ en cervicale dislocatie voor het doden van ganzen wordt in de ontheffing niet zonder meer toegestaan. Daadwerkelijke inzet van deze instrumenten is slechts mogelijk indien dit wettelijk is toegestaan en onder nadere besluitvorming over een plan van aanpak op basis van specifieke uitgangspunten zoals geadviseerd door het Faunafonds.*
 - *Hoe kan worden gesproken van een ruimhartige schadevergoeding in de winter. Schadevergoedingsregeling vormt geen onderdeel van onderliggende besluitvorming op grond van de Flora- en faunawet (met betrekking tot het faunabeheerplan en de bijbehorende aanvraag om ontheffing).*
 - *Er worden te weinig maatregelen genomen om schade te voorkomen.*

De inzet van preventieve maatregelen is als verplichting opgenomen om schade te kunnen bestrijden door middel van verjaagacties ondersteund met afschot. Daarnaast is voldoende aannemelijk gemaakt dat er geen andere oplossing is om belangrijke schade te voorkomen dan het uitvoeren van standregulatie tot een aanvaardbaar niveau van ganzen is bereikt.

- *Brandganzen veroorzaken nauwelijks schade, worden wel in de hele provincie bejaagd. Bestrijding van schade door (brand)ganzen is alleen mogelijk daar waar belangrijke schade of dreiging daarvan is aangetoond. Standregulatie van (brand)ganzen is alleen mogelijk op basis van nadere onderbouwing in een gebiedsplan. Een dergelijk gebiedsplan is voor brandganzen nog niet ingediend.*
- *Waar geen schade is zijn geen maatregelen gewenst, toch wordt overal geschoten. Het is niet correct dat op basis van de ontheffing overal wordt geschoten, los van het feit of sprake is van schade (zie vorige punt).*
- *Reduceren moet gericht zijn op de oorzaak (habitat) en niet op de gevolgen (schade). De Flora- en faunawet maakt het mogelijk om ontheffing van verbodsbepalingen te verlenen ter voorkoming van de gevolgen (schade). In zoverre is wel degelijk sprake van een relatie tussen de reducerende maatregelen en de gevolgen (schade).*
- *Onafhankelijke monitoring van de aantallen ganzen door het jaar heen wordt gemist. In de voorschriften bij de ontheffing zijn diverse bepalingen opgenomen met betrekking tot monitoring. De faunabeheereenheid zorgt voor registratie van de uitgevoerde handelingen. Daarnaast zijn gebiedsplannen en plannen van aanpak verplicht gesteld waarin terugkoppeling over de uitvoering en voortgang is opgenomen.*